

ÇOCUĞA KARŞI ŞİDDETİ İZLEME BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

Uluslararası Çocuk Merkezi, UNICEF ve Avrupa Engelli Hakları Ağı işbirliği ile yürütülmekte olan “Batı Balkanlar ve Türkiye’de Çocukların Şiddetten Koruması ve Engelli Çocukların Sosyal İçerilmesini Desteklenmesi Projesi” 2018 sonunda tamamlanacaktır.

Proje kapsamında çocuğa karşı şiddetin farklı alanlarında veriler ve politikalar izlenmiş, çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında ele alınan belirli konular ile ilgili bilgi ve deneyim paylaşımının aşağıdaki sunumlar çerçevesinde gerçekleştirilmesi ön görülen toplantının 15 Aralık tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmesi planlanmaktadır:

- Çocuğa Karşı Şiddeti Önleme Alanındaki Ulusal Eylem ve Strateji Planları’nın Analizi, **Prof Dr. Betül Ulukol**
- Türkiye’de Çocuk Koruma Sistemi: Sorunlar ve Savunu Alanları, **Prof Dr. Hakan Acar**
- Çocuğa Yönelik Cinsel İstismarın Önlenmesinde Mevzuat ve Politika Analizi, **Av. Hilal Çelik, Gökten Koçyıldırım**
- Baro Verileri ile Çocuğa Karşı Şiddetin İzlenmesi, **Av. Elif Kars, Mustafa Uygur**

Katılım durumunuzu 6 Aralık 2018 tarihine kadar irem.kor@icc.org.tr adresine ad-soyad, kurum, telefon ve e-posta adresiyle beraber göndermenizi rica ederiz.

ÇOCUĞA KARŞI ŞİDDETİ İZLEME BİLGİLENDİRME TOPLANTISI BİLGİ NOTU

Uluslararası Çocuk Merkezi, UNICEF ve Avrupa Engelli Hakları Ağı işbirliği ile yürütülmekte olan “Batı Balkanlar ve Türkiye’de Çocukların Şiddetten Koruması ve Engelli Çocukların Sosyal İçerilmesini Desteklenmesi Projesi” kapsamında, 2016 – 2018 yıllarında çocuğa karşı şiddetin farklı alanlarında veriler ve politikalar izlenmiş, çalıştaylar gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, proje süresince üretilen yayınların, önümüzdeki dönemde savunuculuk, yasa ve politika yapım süreçlerine katkı sağlaması amaçlanmıştır.

Proje kapsamında üretilen çalışmaların bir kısmının sunulacağı toplantı şu yayınları temel alacaktır:

ULUSAL EYLEM VE STRATEJİ PLANLARI ANALİZİ

Türkiye’de çocuğa karşı şiddetin önlenmesi ve mağdurlara destek ve gerekli hizmetlerin sağlanması noktasında önemli çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar, farklı bakanlıklar ve sivil toplum kuruluşlarının koordinasyonunda ve işbirliğinde hayata geçmektedir. Bu işbirliği ve koordinasyona yol gösterici nitelikte olan ulusal eylem planları ve strateji belgeleri ve bu belgelerin uygulanmasının takibi hayati öneme sahiptir.

Bu bağlamda Prof. Dr. Betül Ulukol ve Doç. Dr. Seda Topçu tarafından hazırlanan yayında sekiz farklı ulusal eylem ve strateji planının uygulama durumu incelenmiştir:

- Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2013 – 2017)
- Çocuk Koruma Hizmetlerinde Koordinasyon Strateji Belgesi (2014 – 2019)
- Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017 – 2023)
- Kadına Yönelik Şiddet İle Mücadele Ulusal Eylem Planı (2016 – 2020)
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ulusal Eylem Planı (2008 – 2013)
- Ulusal Uyuşturucu ile Mücadele Eylem Planı (2016 – 2018)
- Yargı Reformu Stratejisi (2015)
- Avrupa Konseyi, Toplumda Engelli Bireyleri Haklarının İyileştirilmesi ve tam Katılımlarının Sağlanması Eylem Planı (2006 – 2015)

Bu amaçla öncelikle kurumların eylem planlarının uygulama raporları taranmış ardından paydaş kurumların, belirlenen amaçlar ve planlar doğrultusunda başladıkları, yürütmekte oldukları ve tamamladıkları çalışma ve uygulamalar hakkında bilgi edinme başvuruları yapılmıştır.

Türkiye’de Çocuk Koruma Sistemi: Sorunlar ve Savunu Alanları

Türkiye, yaklaşık 25 milyon olan çocuk nüfusuna çeşitli hizmetlerle koruma sağlamaya çalışmaktadır. Türkiye’de çoğu Suriyeli olmak üzere yaklaşık 4 milyon sığınmacı ve mülteci yaşamaktadır ve bu grubun yaklaşık 1,7 milyonunu çocuklar oluşturmaktadır. Son dönemde, çocuklara sunulan hizmetlerin nitelik ve nicelik bakımından iyileştirilmesi için birçok yasal, yapısal ve uygulamaya dönük değişiklikler yapılmıştır ancak çocuk koruma sisteminde iyileştirmeye muhtaç alanlar varlığını sürdürmektedir.

Prof. Dr. Yüksel Baykara Acar, Prof. Dr. Hakan Acar ve Selin Berghan tarafından hazırlanan bu çalışmanın amacı sistem yaklaşımı temelinde Türkiye’de çocuk koruma sisteminin genel bir haritasını çıkarmak; çocuğun korunması sürecindeki hizmet ve kaynakları değerlendirmek ve sistemde geliştirilmeye ihtiyaç duyulan noktaları belirlemektir. Bu çıkarımın, diğer alanlarda olduğu kadar çocuk koruma alanında önemli bir işlevi olan sivil toplum örgütlerinin çocuk koruma alanındaki yerini değerlendirmek ve özellikle çocukların korunması konusundaki savunuculuk çabalarını güçlendirmek açısından yol gösterici olacağı beklenmektedir

Yayının hazırlık aşamasında kapsamlı bir literatür taraması yapılmış ve yanı sıra odak grup görüşmeleri gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında, Ankara’da toplam 11 odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin yedisi çocuk hakları alanında çalışan sivil toplum örgütleri ve uluslararası kuruluş temsilcileriyle, dördü ise çocuklara hizmet sunan kamu kurumlarının temsilcileriyle gerçekleşmiştir. Görüşmelere 19 ayrı kamu kurumundan 33 temsilci, 29 örgütten 37 temsilci katılmıştır

Türkiye’de Çocuğa Karşı Cinsel Şiddet Suçlarına İlişkin Türk Ceza Kanunu Değişiklikleri Bilgi Notu

Son 15 yıllık süreçte çocuklara yönelik cinsel istismar ve sömürünün sonlandırılması ve çocukların korunması adına dünyada ve Türkiye’de birçok çalışma yürütülmüş, önemli adımlar atılmıştır. Bu gelişmeler arasında Türkiye’nin de hazırlık çalışmalarında katkı verdiği Lanzarote Sözleşmesi ve İstanbul Sözleşmesi gibi bilime ve tecrübeye dayalı uluslararası ve ulusal mevzuat çalışmaları da bulunmaktadır.

Bu gelişmelerle birlikte, yaygınlaşan medya araçları, artan çocuk hakları bilinci ve cinsel istismar mağdurlarının adalet arayışı ile ilişkili bildirimlerin de artması ve arka arkaya medyada çıkan haberlerin internet üzerinden daha geniş kitlelere ulaşması, hak temelli yaklaşımdan uzak, çocuğun yüksek yararını gözetmeyen, aceleye getirilen, tepkisel ve daha önceki yıllarda emek verilerek hazırlanmış çalışmaları odağına tam anlamıyla alamayan ve bu nedenle de soruna çözüm getirmekten uzak yasal çalışmaları da beraberinde getirmiştir.

Av. Hilal Çelik ve Adem Arkadaş-Thibert tarafından hazırlanmış bu bilgi notunda incelenen belgeler son yıllarda ülke gündemindeki toplumsal tartışmaları yönlendirici niteliktedir. Çocuğa karşı cinsel istismarın ele alınmasında koruyucu ve önleyici tedbirlerin odağa alınması hayati önem taşımakla birlikte, söz konusu bilgi notunun amacı, farklı dönemlerde gündeme gelen ve TCK odaklı ilerleyen tartışmalara bütüncül ve bilgi/veri odaklı bir bakış açısının sağlanmasıdır.

Çocuğa Karşı Şiddet Eğilimlerinin Baro Verileri Üzerinden İncelenmesi

Projenin ilgili faaliyeti kapsamında, baroların elindeki çocuğa karşı şiddete yönelik verilerin farklı şiddet türlerine göre sınıflandırılması, bu verilerin savunuculuk ve politika süreçlerinde kullanımının sağlanması ve çocuğa karşı şiddet vakalarının baroların verileri çerçevesinde izlenebilmesi amacıyla bir gösterge dizisi oluşturulmuştur. Bu çalışma için gönüllü olan Ankara, Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa ve Trabzon Barolarının CMK ve adli yardım görevlendirmelerine ilişkin 2016-2018 yılları arasındaki verileri Av. Merve Elif Yıldız (Ankara), Av. Ümit Asye Demir (Diyarbakır), Av. Zehra Sağlam (Gaziantep), Av. Selami Kılıç (Şanlıurfa) ve Av. Çağla Özgür (Trabzon) tarafından toplanmıştır. Bu veriler, fiziksel, cinsel, psikolojik, karma ve ihmal içeren şiddet tiplerine göre sınıflandırılarak rapor haline getirilmiştir. Akabinde, Av. Elif Kars, Göktan Koçyıldırım ve Mustafa Uygur bu verileri derlemiş, TÜİK’de tanımlı olan yaralama, cinsel suçlar, hürriyetinden yoksun bırakma, yağma (gasp), tehdit ve hakaret gibi suç tipleri ile karşılaştırılarak analizlerini gerçekleştirmiştir.